

Työssäkäynti 2014

Ammatti ja sosioekonominen asema

Eniten työttömäksi jäi myyjiä vuonna 2015

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuoden 2015 lopussa kaikista vuoden 2014 lopun työllisistä oli työttöminä noin 101 000 henkilöä¹⁾. Yleisimmin työttömäksi jäätiin myyjien (noin 4 800 henkilöä), talonrakentajien (2 700) ja toimistosiivoojien (2 600) ammattiryhmistä. Alle 29-vuotiaiden osuus työttömäksi jääneistä myyjistä ja talonrakentajista oli noin 30 prosenttia vuonna 2015. (Liitetaulukko 1.)

Vuonna 2015 työttömäksi jääneiden osuus kaikista vuoden 2014 työllisistä ammattiryhmittäin (AML 2010), %

Ammattiluokitus 2010 (1-numerotaso)	Työllisiä 2014	Työttömänä vuoden 2015 lopussa	Työttömien osuus työllisistä, %
0 Sotilaat	8 504	70	0,8
1 Johtajat	93 088	1 789	1,9
2 Erityisasiantuntijat	435 101	12 579	2,9
3 Asiantuntijat	409 710	12 217	3,0
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	143 592	6 819	4,7
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	466 989	20 386	4,4
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	63 373	1 732	2,7
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	227 198	18 023	7,9
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	192 677	11 172	5,8
9 Muut työntekijät	152 543	11 723	7,7
X Tunteamaton	81 301	4 436	5,5
Yhteensä	2 274 076	100 946	4,4

Määrällisesti eniten työttömäksi jäätiin ammattiluokituksen (AML 2010) pääluokasta palvelu- ja myyntityöntekijät, noin 20 400 henkilöä. Työttömäksi jääneiden osuus kaikista pääluokista oli suurin puolestaan rakennus- korjaus- ja valmistustyöntekijöillä, noin 8 prosenttia.

Palvelu- ja myyntityöntekijöiden pääluokasta työttömäksi jäätiin yleisimmin myyjien (4 800 henkilöä), kokkien, keittäjien ja kylmäkköjen (1 470), kiinteistöhuollon työntekijöiden (1 450) sekä sosiaalialan hoitajien (1 450) ammattiryhmistä.

1) Yhteensä työttömiä vuoden 2015 lopussa oli noin 375 000 henkilöä.

Vastaavasti rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöistä yleisimmin työttömäksi jäätiin talonrakentajista (2 750 henkilöä), kirvesmiehistä ja rakennuspuusepistä (2 020), koneenasettajista ja koneistajista (1 230) sekä moottoriajoneuvojen asentajista ja korjaajista (1 080).

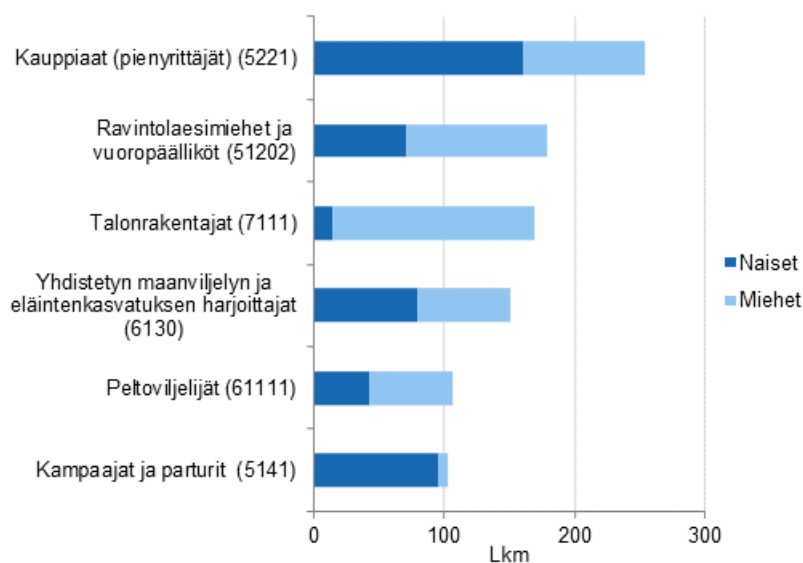
Vähintään 10 000 työllisen ammattiryhmistä (AML 2010, 5-numerotaso) työttömäksi jääneiden osuus oli suurin, noin 13 prosenttia, kirvesmiesten ja rakennuspuuseppien ammattiryhmässä. Yli kahdeksan prosentin osuuksia oli myös talonrakentajilla, sairaala- ja laitospulaisilla sekä koulunkäyntiavustajilla. (Liitetaulukko 2.)

Palkansaaajista jäi työttömäksi eniten myyjiä, yrittäjästä kauppiaita

Palkansaaajista jäätiin työttömäksi eniten myyjien (noin 4 800 henkilöä) ammattiryhmästä. Seuraavaksi yleisimmin työttömäksi jäätiin talonrakentajien (2 580 henkilöä), toimistosivoojien (2 560), rahdinkäsittelijöiden ja varastotyöntekijöiden (2 350) sekä yleissihteereiden (2 200) ammattiryhmistä. (Liitetaulukko 3.)

Yrittäjästä jäi yleisimmin työttömäksi kauppiaita (noin 250 henkilöä), ravintolaesimiehiä ja vuoropäälliköitä (180 henkilöä) sekä talonrakentajia (170 henkilöä). (Liitetaulukko 4.)

Yrittäjästä vuonna 2015 työttömäksi jääneiden yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014

Joka viides työttömäksi jäänyt oli nuori

Alle 29-vuotiaiden osuus kaikista työttömäksi jääneistä oli 21,4 prosenttia, noin 21 600 henkilöä. Työttömiksi jääneiden nuorten yleisimmät ammattiryhmät olivat lähes samoja kuin kaikilla työllisillä. Nuoret olivat työskennelleet yleisimmin myyjinä (noin 1 660 henkilöä), talonrakentajina (800 henkilöä), rahdinkäsittelijöinä ja varastotyöntekijöinä (750 henkilöä) sekä toimistosivoojina (620 henkilöä). (Liitetaulukko 5.)

Alle 29-vuotiaiden osuus kaikista työttömäksi jääneistä myyjistä oli 34,4 prosenttia, rahdinkäsittelijöistä ja varastotyöntekijöistä 31,9 prosenttia sekä talonrakentajista 29,2 prosenttia. Työttömiksi jääneistä toimistosivoojista noin joka neljäs oli alle 29-vuotias. (Liitetaulukko 1.)

Tilastokeskuksen vuoden 2014 työssäkäyntitilastossa 18–74-vuotiaiden palkansaajien ja yrittäjien ammatit on luokiteltu kansallisen Ammattiluokitus 2010 (AML 2010) -standardin mukaisiin ammattiryhmiin.²⁾³⁾

2) Ammattitieto tuotetaan ensisijaisesti henkilön vuoden viimeisen viikon päätyösuhteen mukaan.

3) Ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 3,6 prosentilla kaikista työllisistä vuonna 2014. Kaikista vuonna 2015 työttömäksi jääneistä vuoden 2014 työllisistä ammittitieto jäi tuntemattomaksi noin 4,4 prosentilla.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014.....	5
Liitetaulukko 2. Vuonna 2015 työttömäksi jääneiden suurimmat osuudet vuoden 2014 työllisistä ammattiryhmittäin, %.....	6
Liitetaulukko 3. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden palkansaajien yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014.....	7
Liitetaulukko 4. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden yrittäjien yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014.....	8
Liitetaulukko 5. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden alle 29-vuotiaiden nuorten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014.....	9
Laatuseloste: työssäkäyntitilasto.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014¹⁾

Ammattiryhmä (AML 2010)	Työttömänä vuoden 2015 lopussa ²⁾³⁾					Työllisiä yhteensä vuonna 2014 ⁵⁾
	Yhteensä	Naisia	Miehiä	Nuoria alle 29-vuotiaita	Nuorten osuus kaikista työttömäksi jääneistä työllisistä, % ⁴⁾	
5223 Myyjät	4 807	3 143	1 664	1 655	34,4	105 834
7111 Talonrakentajat	2 749	124	2 625	804	29,2	32 242
91121 Toimistosiivoajat ym.	2 559	2 021	538	621	24,3	44 122
9333 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	2 354	409	1 945	752	31,9	35 176
4120 Yleissihteerit	2 203	1 868	335	244	11,1	39 005
7115 Kirvesmiehet ja rakennuspuusepät	2 022	31	1 991	313	15,5	15 752
8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	1 932	106	1 826	417	21,6	38 787
3322 Myyntiedustajat	1 628	601	1 027	110	6,8	39 947
91123 Sairaala- ja laitosapulaiset	1 594	1 293	301	315	19,8	18 825
51201 Kokit, keittäjät ja kylmäköt	1 467	901	566	518	35,3	22 254
5153 Kiinteistöhuollon työntekijät	1 447	160	1 287	256	17,7	26 288
53213 Sosiaalialan hoitajat	1 447	1 245	202	392	27,1	43 245
9412 Avustavat keittiötyöntekijät	1 376	1 072	304	389	28,3	17 253
7223 Koneenasettajat ja koneistajat	1 225	83	1 142	250	20,4	15 930
7231 Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat	1 080	43	1 037	340	31,5	23 538
7126 Putkiasentajat	1 008	22	986	350	34,7	13 204
5312 Koulunkäyntiavustajat	1 006	860	146	148	14,7	12 050
7233 Maatalous- ja teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat	977	22	955	175	17,9	17 849
53111 Päiväkotien ja muiden laitosten lastenhoitajat ym.	969	924	45	233	24,0	27 165
53221 Kotityöpalvelutyöntekijät	877	789	88	194	22,1	21 054
Yhteensä	100 946	45 433	55 513	21 612	21,4	2 274 076
Tuntematon	4 436	2 085	2 351	1 406	31,7	81 301

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n mukaisia.

2) Vuoden 2014 18–74-vuotiaista työllisistä työttömänä vuoden 2015 lopussa

3) Kaikista vuonna 2015 työttömäksi jääneistä vuoden 2014 työllisistä ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 4,4 prosentilla.

4) Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden alle 29-vuotiaiden nuorten osuus kaikista vuonna 2015 työttömäksi jääneistä ammattiryhmittäin.

5) Vuoden 2014 ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 3,6 prosentilla kaikista 18–74-vuotiaista työllisistä.

Liitetaulukko 2. Vuonna 2015 työttömäksi jääneiden suurimmat osuudet vuoden 2014 työllisistä ammattiryhmittäin, %¹⁾

Ammattiryhmä (AML 2010)	Työllisiä 2014 ²⁾	Työttömänä vuoden 2015 lopussa ³⁾⁴⁾	Osuus, % ⁵⁾
7115 Kirvesmiehet ja rakennuspuusepät	15 752	2 022	12,8
7111 Talonrakentajat	32 242	2 749	8,5
91123 Sairaala- ja laitospulaiset	18 825	1 594	8,5
5312 Koulunkäyntiavustajat	12 050	1 006	8,3
9412 Avustavat keittiötyöntekijät	17 253	1 376	8,0
7223 Koneenasettajat ja koneistajat	15 930	1 225	7,7
7126 Putkiasentajat	13 204	1 008	7,6
7412 Muut sähköasentajat	10 080	685	6,8
9333 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	35 176	2 354	6,7
51201 Kokit, keittäjät ja kylmäköt	22 254	1 467	6,6
Yhteensä	2 274 076	100 946	4,4
Tuntematon	81 301	4 436	5,5

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n mukaisia.

2) Vuoden 2014 ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 3,6 prosentilla kaikista 18–74-vuotiaista työllisistä.

3) Vuoden 2014 18–74-työllisistä työttömänä vuoden 2015 lopussa

4) Kaikista vuonna 2015 työttömäksi jääneistä vuoden 2014 työllisistä ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 4,4 prosentilla.

5) Vuonna 2015 työttömäksi jääneiden osuus kaikista vuoden 2014 työllisistä ammattiryhmittäin.

Liitetaulukko 3. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden palkansaajien yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014¹⁾

Ammattiryhmä (AML 2010)	Palkansaajista työttömänä vuoden 2015 lopussa ²⁾³⁾					Palkansaajia yhteensä vuonna 2014 ⁵⁾
	Yhteensä	Naisia	Miehiä	Nuoria alle 29-vuotiaita	Nuorten osuus kaikista työttömäksi jääneistä palkansaajista, % ⁴⁾	
5223 Myyjät	4 803	3 139	1 664	1 654	34,4	105 786
7111 Talonrakentajat	2 580	110	2 470	789	30,6	20 967
91121 Toimistosiivoajat ym.	2 559	2 021	538	621	24,3	44 101
9333 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	2 353	409	1 944	751	31,9	35 167
4120 Yleissihteerit	2 202	1 867	335	244	11,1	38 968
7115 Kirvesmiehet ja rakennuspuusepät	1 983	26	1 957	311	15,7	13 434
8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	1 866	97	1 769	412	22,1	32 608
91123 Sairaala- ja laitospulaiset	1 594	1 293	301	315	19,8	18 819
3322 Myyntiedustajat	1 574	588	986	110	7,0	36 355
51201 Kokit, keittäjät ja kylmäköt	1 464	901	563	518	35,4	22 227
Yhteensä	97 005	43 754	53 251	21 312	22,0	2 034 106
Tuntematon	3 397	1 646	1 751	1 280	37,7	57 027

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n mukaisia.

2) Vuoden 2014 18–74-vuotiaista palkansaajista työttömänä vuoden 2015 lopussa

3) Kaikista vuonna 2015 työttömäksi jääneistä vuoden 2014 palkansaajista ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 3,5 prosentilla.

4) Vuonna 2015 palkansaajista työttömäksi jääneiden alle 29-vuotiaiden nuorten osuus kaikista vuonna 2015 palkansaajista työttömäksi jääneistä ammattiryhmittäin.

5) Vuoden 2014 ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 2,8 prosentilla kaikista 18–74-vuotiaista palkansaajista.

Liitetaulukko 4. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden yrittäjien yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014¹⁾

Ammattiryhmä (AML 2010)	Yrittäjistä työttömänä vuoden 2015 lopussa ²⁾³⁾⁴⁾					Yrittäjiä yhteensä vuonna 2014 ⁶⁾
	Yhteensä	Naisia	Miehiä	Nuoria alle 29-vuotiaita	Nuorten osuus kaikista työttömäksi jääneistä yrittäjistä, % ⁵⁾	
5221 Kauppiaat (pienyrittäjät)	253	160	93	10	4,0	9 730
51202 Ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt	179	71	108	9	5,0	4 303
7111 Talonrakentajat	169	14	155	15	8,9	11 275
6130 Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat	151	79	72	11	7,3	18 262
61111 Peltoviljelijät	106	42	64	10 242
5141 Kampaajat ja parturit	103	95	8	21	20,4	9 388
7231 Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat	71	3	68	6	8,5	4 067
5151 Siivoustyön esimiehet toimistoissa, hotelleissa ja muissa laitoksissa	67	46	21	2 588
8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	66	9	57	5	7,6	6 179
61211 Karjankasvattajat ym.	65	34	31	9	13,8	10 113
Yhteensä	3 941	1 679	2 262	126	7,6	239 970
Tuntematon	1 039	439	600	42	0,1	24 274

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n mukaisia.

2) Vuoden 2014 18–74-vuotiaista yrittäjistä työttömänä vuoden 2015 lopussa

3) Kaikista vuonna 2015 työttömäksi jääneistä vuoden 2014 yrittäjistä ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 26,4 prosentilla.

4) ..= Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

5) Vuonna 2015 yrittäjistä työttömiksi jääneiden alle 29-vuotiaiden nuorten osuus kaikista vuonna 2015 yrittäjistä työttömäksi jääneistä ammattiryhmittäin.

6) Vuoden 2014 ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 10,1 prosentilla kaikista 18–74-vuotiaista yrittäjistä.

Liitetaulukko 5. Vuonna 2015 työttömiksi jääneiden alle 29-vuotiaiden nuorten yleisimmät ammattiryhmät vuonna 2014¹⁾

Ammattiryhmä (AML 2010)	Alle 29-vuotiaita työttömänä vuoden 2015 lopussa ²⁾³⁾			Alle 28-vuotiaita työllisiä yhteensä vuonna 2014 ⁴⁾
	Yhteensä	Naisia	Miehiä	
5223 Myyjät	1 655	1 077	578	40 801
7111 Talonrakentajat	804	29	775	7 185
9333 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	752	116	636	11 182
91121 Toimistosiivoajat ym.	621	445	176	8 508
51201 Kokit, keittäjät ja kylmäköt	518	307	211	6 202
8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	417	25	392	7 159
53213 Sosiaalialan hoitajat	392	348	44	9 292
9412 Avustavat keittiötyöntekijät	389	262	127	5 284
5246 Kahvila- ja baarimyyjät	364	277	87	7 082
5131 Tarjoilijat	361	264	97	6 602
Yhteensä	21 612	9 444	12 168	355 214
Tuntematon	1 406	668	738	22 341

1) Ammattiryhmät ovat Ammattiluokitus 2010:n mukaisia.

2) Vuoden 2014 alle 28-vuotiaista työllisistä työttömänä vuoden 2015 lopussa

3) Vuonna 2015 kaikista työttömiksi jääneistä vuoden 2014 alle 28-vuotiaista työllisistä ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 6,5 prosentilla.

4) Ammattitieto jäi tuntemattomaksi noin 6,3 prosentilla kaikista alle 28-vuotiaista työllisistä vuonna 2014.

Laatuseloste: työssäkäyntitilasto

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samoina vuodesta 1987 lähtien.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, toimialajakauma, ammatti, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti sekä väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla aluejaoilla ja koordinaattipohjaisilla aluejaoilla (esimerkiksi postinumeroalueet, karttaruudut ja kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet). Tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta työlliseen työvoimaan kuuluville on saatavilla väestölaskentavuosilta vuodesta 1970 viisivuotisivälein, vuodelta 1993 sekä vuodesta 2004 lähtien vuosittain.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkeivat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten palveluksessa oleville sekä ammatin määrittämisessä järjestäytymättömille yrityksille.

Yhteensä lopullisen työssäkäyntitilaston tilastotiedoston valmistamisessa käytetään noin 40 eri rekisterin tai tietoaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnhakijarekisteri
- Kelan ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista

- ammattitiedonkeruu vähintään neljä henkeä työllistävälle järjestäytymättömille yrityksille

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot. Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaiset tiedot. Päättelysääntöjen muodostamisessa on käytetty apuna aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi siinä tapauksessa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöstä rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin kaksi prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä, kumpi tieto oli oikea. Esimerkiksi useampaa työtä tekevä ilmoitti lomaketiedustelussa pääasialliseksi työksensä eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädyttiin. Työssäkäyvä opiskelija tuli määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse olisikin jättänyt työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona. Myös vuosien 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimukset perustuivat työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta sitä, miten hyvin menetelmät tuottavat yksikkötasolla samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla, eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelija joutuu tekemään päätöksen ristiriitaisen informaation pohjalta, kun taas rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus: kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, mutta saman informaation omaavat henkilöt voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet).

Ennakkotiedot valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 14 kuukautta, työpaikkatiedot 21 kuukautta ja ammatti ja sosioekonominen asema noin 22 kuukautta viiteajankohdan jälkeen.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internetsivuilla maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään erityisselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987–2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000–2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia tietoja ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Esimerkiksi toimialaluokitus on muuttunut vuosina 1993, 2001 ja 2007 ja ammattiluokitus vuosina 1995 ja 2010. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa. Tilastossa käytettävät luokitukset ja luokitusten väliset avaimet löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilla <http://www.tilastokeskus.fi/luokitukset>.

Myös muutokset lainsäädännössä vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen. Vuoden 1998 alusta tuli voimaan niin sanottu pätkätyölaki, jolloin myös lyhyet työsuhteet tulivat eläkevakuutuksen piiriin. Tämä lisäsi työllisten määrää jonkin verran.

Vuodesta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin kuuluvat 18–67-vuotiaat. Työeläkevakuutuksen vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja jatkuu sen kuukauden loppuun, jonka aikana työntekijä täyttää 68 vuotta. Ennen vuotta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin henkilöt kuuluivat jo 14 vuoden iästä lähtien. Tämä näkyy työssäkäyntitilastossa vuodesta 2005 alkaen nuorten työllisyyden vähenemisenä ja opiskelijoiden määrän kasvuna. Alaikäisten työssäkäyntiä ei pystytä rekisteritietojen perusteella luotettavasti tilaamaan.

Apurahansaajat on vuoden 2009 alusta lähtien vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) mukaisen lakisääteisen työeläketurvan piiriin, minkä seurauksena heidät määritellään yrittäjiksi.

Vuoden 2010 tilastosta lähtien yrittäjien määrittelyssä otetaan huomioon yrittäjätulojen lisäksi myös henkilöverotuksessa palkkatuloihin kuuluva niin sanottu yrittäjäpalkka (YEL-/MYEL-vakuutetun yrittäjän palkka), jota yrittäjänä toimiva voi saada esimerkiksi avoimen yhtiön yhtiömiehenä, kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ja osakeyhtiön johtavassa asemassa toimivana osakkaana. Jos henkilö toimii vuoden viimeisellä viikolla sekä yrittäjänä että palkansaajana, henkilö määritellään yrittäjäksi, jos hänen yhteenlasketut yrittäjätulonsa ja -palkkansa ovat suuremmat kuin muut palkkatulot, ja päinvastoin. Yrittäjäpalkan huomioiminen yrittäjien määrittelyssä lisäsi yrittäjien määrää noin 3 300 henkilöllä vuoden 2010 tilastossa.

Vuosina 2010–2011 yrittäjien määrä nousi koko maassa 9 600:lla. Nousuun vaikutti se, että yrittäjän ja maatalousyrittäjän eläkelain yrittäjämäärittelmä laajeni vuoden 2011 alusta. Yrittäjäksi määritellään osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilö, joka omistaa yksin yli 30 prosenttia yrityksen osakkeista tai jolla on yksin yli 30 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla on muussa yhteisössä vastaava määräämisvalta. Aiemmin raja oli 50 prosenttia.

Varusmiespalvelusajan ja siviilipalveluksen kestoa lyhennettiin 15 vuorokaudella 1.2.2013 (lait asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain muuttamisesta). Lakiuudistuksen myötä iso osa asevelvollisista kotiutuu palveluksesta ennen joulua, eikä siten ole työssäkäyntitilaston viiteajankohtana (vuoden viimeisellä viikolla) enää varusmies- tai siviilipalveluksessa. Uudistuksen seurauksena asevelvollisten määrä väheni vuosina 2012–2013 lähes 9 400:lla.

Työttömyyseläkkeellä olevien määrä on vähentynyt voimakkaasti 2000-luvun lopusta lähtien. Työttömyyseläkkeitä ei ole myönnetty vuoden 2011 jälkeen.

Vuoden 2013 tilastosta alkaen toimialaluokkaan 97000 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina tilastoitiin työllisiä aiempaa kattavammin. Tilastovuonna 2013 toimiala 97000 kasvoi lähes 7 600 työllisellä. Jos henkilöt olivat edellisvuonna työllisiä, yleisin aiempi toimiala oli tuntematon.

Palkansaaajien päättelyssä käytettäviä palkka- ja yrittäjätulojen käsitteitä laajennettiin vuonna 2014. Käytettävät määritelmät vastaavat nyt tulonjaon kokonaistilaston vastaavia tulokäsitteitä.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteri- ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin edellä mainittujen luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön taloudellisesta toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Ammattitietoja koskevia tilastoja julkaistaan Tilastokeskuksessa työssäkäyntitilaston lisäksi myös palkkatilastoissa ja työvoimatutkimuksessa. Palkkatilaston ammattitiedot ovat työssäkäyntitilaston ammattitiedon tärkein tiedonlähde, joten tiedot ovat melko lähellä toisiaan. Palkkatilaston tiedoista puuttuvat kuitenkin yrittäjät, yritysten ylin johto, alle viisi henkeä työllistävät yritykset sekä yritykset, joiden päätoimialana on maa-, metsä- tai kalatalous. Työssäkäyntitilaston ja työvoimatutkimuksen ammattitiedot tulevat eri lähteistä ja koskevat eri ajanjaksoja – työvoimatutkimus tehdään kuukausittain, kun työssäkäyntitilaston viiteajanjakso on vuoden viimeinen viikko. Myös tilastojen käyttämät käsitteet poikkeavat hieman toisistaan. Esimerkiksi työssäkäyntitilastossa yrittäjistä luokitellaan johtajiksi ainoastaan ne, joiden yrityksen koko on yritysrekisterin mukaan vähintään 5 henkilötyövuotta, muuten yrittäjien ammatit määritellään yrityksen toimialan mukaan muihin ammattien pääryhmiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. TEM:n työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu TEM:n työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja TEM:n luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan.

Lisätietoja

Elina Mikkela 029 551 2973

Marketta Oinonen 029 551 3602

Merja Rajaniemi 029 551 3607

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

info@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-5528 (pdf)